

ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Кафедра рисунку

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з
навчальної роботи

А. М. Бокшан

“ 28 ” серпня 2020 року

ОК16 РИСУНОК (2 курс)

Спеціальність / Освітня програма	022 Дизайн ОПП «Дизайн середовища»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Рік викладання/Семестр	2020-2021 / III – IV семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	4,5 ЄКТС/135 години з них: Лекції – 10 год. Практичні заняття – 114 год. Самостійна робота – 11 год.
Мова викладання	Українська
Форма контролю	диференційований залік, екзамен
Викладачі	Беринець Володимир Володимирович
e-mail	vberynets@gmail.com
Інформація про консультації	Очне/ Он-лайн (за потреби)

Анотація

Дисципліна «Рисунок» є загальнофаховою дисципліною, яка входить як обов'язковий компонент підготовки живописця. Дисципліна займає основне місце серед профілюючих дисциплін у загальній навчально-методичній концепції підготовки митця.

Курс «Рисунок» - це практичний курс з елементами теоретичної підготовки. Поряд із завданням, що виконується безпосередньо під керівництвом викладача, курс передбачає низку практичних завдань для самостійного виконання.

Головною метою є навчити студента образотворчій грамоті рисунку за допомогою комплексу завдань, які побудовані за чіткою методологічною послідовністю. Головне завдання дисципліни:

1. У процесі занять студент повинен оволодіти основними графічними засобами рисунку для зображення гіпсової голови та портрету, їх пластичного та образного вираження за допомогою різноманітних графічних технік.

2. Формування індивідуального, креативного підходу до розв'язання складних композиційних, просторових та формотворчих проблем у рисунку.

3. Вивчення основ і прийомів у рисунку; ґрунтовний аналіз структури предметів; розвиток образно-асоціативного сприйняття зображуваних об'єктів.

Результат учбово-академічної роботи залежить від ритмічності виконання запланованих у робочій програмі вправ; оволодіння професійною майстерністю, що вимагає поступовості та поетапності. Передбачені робочою програмою завдання студент повинен виконувати під час аудиторних занять, а також і самостійно під керівництвом викладача.

Кожне завдання курсу з рисунку охоплює чотири основні етапи, які повинні проходити послідовно згідно порядку їх виконання:

1. Теоретично-підготовчий.
2. Студійний (пізнавально-аналітичний).
2. Студійно-творчий (узагальнюючий, архітектонічний)
3. Творчий (образно-формотворчий).

Основною формою навчання рисунку є малювання з натури. Але важливим завданням є також оволодіти методом творчої (образної) інтерпретації та на основі об'єктивного і суб'єктивного аналізу натури навчитися відтворити у роботі художній образ.

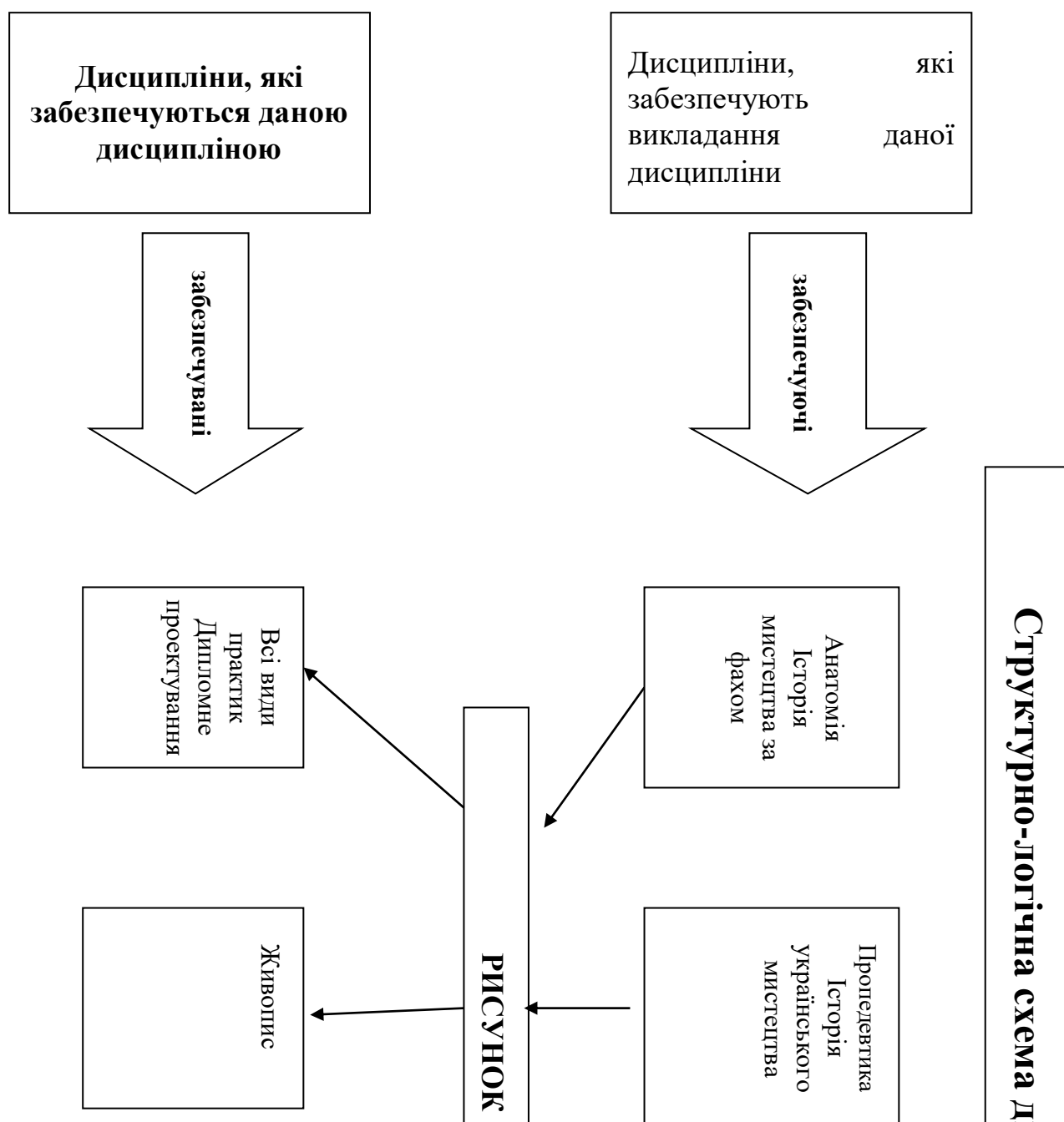
Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліни, які забезпечують викладання даної дисципліни: основи композиції, історія мистецтва за фахом, анатомія, історія українського мистецтва, історія зарубіжного мистецтва, пропедевтика.

Дисципліни, які забезпечуються даною дисципліною: композиція, проектно-конструкторська практика, педагогічна практика, дипломне проектування, плерерно-етнографічна практика, живопис, профмайстерність.

Мета дисципліни – вивчення і засвоєння живописних образотворчих засобів зображення гіпсової голови та портрету.

Завданням вивчення дисципліни – є навчити майбутнього фахівця за допомогою кольорових відношень будувати структуру форми гіпсової голови та портрету з натури. Відчувати тональні співвідношення та світлотіньові градації. Кольором формувати пластику портрету.

Компетентності загальні (ЗК)

ЗК 1. Лекція. (2год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Лінійно-конструктивний рисунок черепа людини..**

Завдання. Лінійно-конструктивний аналіз голови натурника, тональний розбір.

ФК 1. Поставлене завдання націлене на вивчення та засвоєння системи лінійно-конструктивного аналізу постановки. Зазначена система сприяє розвитку просторового мислення студента. Засобом лінії і тональної модуляції необхідно створити пропорційну та просторову конструкцію чарапа людини. Методом аналізу форми, враховуючи пропорційні особливості постановки, побудувати череп зберігаючи при цьому поняття композиційної цілісності. Студент повинен вміти графічними засобами передати основні пропорційні та конструктивні якості структури чарапа людини.

Формат, матеріал, : A2, (50x70), цупкий білий папір.

ЗК 2. Лекція (1 год).Формалістична трактовка аудиторних завданнь. Творче переосмислення аудиторних завданнь на формотворення, узагальнення, стилізацію різними графічними техніками, засобами і прийомами.

Практичне завдання (11 год)

ФК 2. Блок з чотирьох робіт формату 30x30 на лінію, пляму, текстуру, ритміку, узагальнення і деформацію.

Матеріал: папір, туш, перо, маркер, лінер, вугілля.

ЗК 3. Лекція (2 год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Рисунок частин гіпсової голови (око, ніс, вухо, рот)**

ФК 3. Розглядаючи принципи конструктивного та світлотінового способу моделювання постановки, створити розробити композиційну структуру розміщення гіпсових моделей частин голови людини. Детальна студія моделювання частин портрету полягає у їх цілісному моделюванні.

Необхідно врахувати ритміку композиційного структурування. Студенту необхідно виявити пропоційні, конструктивні та світлотіньові особливості гіпсової моделі.

Формат, матеріал, : A2, (50x70), цупкий білий папір.

ЗК. 4 Лекція (2год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Тональний рисунок гіпсової голови (екорше)**

вивчення та зображення м'язів сухожиль голови.

ФК 4. Враховуючи принципи роботи над попереднім завданням, необхідно побудувати конструктивну та композиційно облаштовану гіпсову модель голови (екорше). Важливим компонентом завдання є узгодження пластики та

конструкції мязевої системи м'яких м'язів обличчя. Дотримуючись принципів цілісності та узагальнення завершити постановку світлотіньовим засобом. Студенту необхідно виявити пропційні, конструктивні та світлотіньові особливості гіпсової моделі.

Формат, матеріал, : А2, (50x70), цупкий білий папір.

Завдання для самостійної роботи:

Начерки короткострокові та довгострокові постановок геометричних фігур. Короткострокові копійні студії черепа та гіпсової класичної голови.

Формат, матеріал, : А3, тонований або білий папір, м'які графічні матеріали

ЗК 5. Лекція (2 год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Рисунок гіпсової, «рубаної» голови**

ФК 5. Завдання зосереджене на вивчення та засвоєння системи лінійно-конструктивного аналізу гіпсової голови обрубковки. Засобом лінії і тональної модуляції необхідно створити пропорційну та просторову конструкцію гіпсової голови. Методом аналізу форми, враховуючи пропорційні особливості постановки, побудувати конструкцію, зберігаючи при цьому поняття композиційної цілісності. Студент повинен вміти графічними засобами передати основні пропорційні та конструктивні якості гіпсової голови обрубковки.

Формат, матеріал, : А2, (50x70), цупкий білий папір.

ЗК 6. Лекція № 5 (1 год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Рисунок гіпсової класичної голови (Венера, Афродіта, Антиной)**

ФК 6. Звертаючись набутих знань у попередніх завданнях побудувати гіпсову класичну голову враховуючи композиції важелі балансу. Зосередити увагу на особливостях пропорцій притаманних класичним канонам. Засобом конструктивної побудови виявити характер гіпсової голови. Застосовуючи попередній досвід роботи з гіпсовими моделями завершити роботу використовуючи принципи світлотіньового моделювання.

Мета і завдання - засобами живопису передати цільність композиції.

Гармонійно підібрати кольорову гаму. Визначити взаємовплив кольорового середовища та півфігури.

ЗК 7. Лекція (1 год).Формалістична трактовка аудиторних завдань. Творче переосмислення аудиторних завдань на формотворення, узагальнення, стилізацію різними графічними техніками, засобами і прийомами.

Практичне завдання (11 год)

ФК 7. Блок з чотирьох робіт формату 30x30 на лінію, пляму, текстуру, ритміку, узагальнення і деформацію.

Матеріал: папір, туш, перо, маркер, лінер, вугілля.

Формат, матеріал, : А2, (50x70), цупкий білий папір.

ЗК 8. Лекція (1 год.) Послідовність, принципи та способи виконання завдання.

Практичне завдання. **Рисунок голови натурника з трьох положень.**

ФК 8. На основі постановки живої моделі, продовжити вивчення та засвоєння знань та способів передачі об'єму, голови та характерних особливостей моделі. Слід врахувати окремі характерні особливості натури. Враховуючи досвід конструктивного та світлотіньового моделювання звернути увагу на тональні рішення матеріальних структур живої натури. Студенту необхідно зосередити увагу на принципи узагальнення та логічного відбору не порушуючи принципи композиційної цілісності.

Формат, матеріал, : А2, (50x70), цупкий білий папір.

Завдання для самостійної роботи:

Замальовки конструктивних фрагментів портрету людини, начерки портретів. Копійні роботи гіпсової голови відомих майстрів за власним вибором.

Формат, матеріал, : А3, тонований або білий папір, м'які графічні матеріали

Вимоги викладача

Вивчення навчальної дисципліни «рисунок» потребує: виконання практичних завдань, ситуаційних завдань (підготовчих начерків, конструктивних схем тощо.), самостійної роботи тощо; підготовки до практичних занять; робота з візуальними та інформаційними джерелами, опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, а також матеріалів музеїв та виставкових локацій.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення практичного досвіду рисунку портрету. Знання позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі, тощо.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: змістовність у виконанні завдань та місце їх в загальній системі образотворчості; чіткість конструктивної побудови; знайдення кольорової гармонії;

Для вивчення теми та правильного виконання (розв'язання) завдань слід брати до уваги методичні рекомендації щодо підготовки до теми (заняття), зазначені у конспекті лекцій з курсу.

Рішення практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам (мати всі необхідні складові), що висувуються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи).

На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх проблемних питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
з дисципліни «РИСУНОК»

3 семестр

Вид навчальної роботи	Години в семестрі	Розподіл годин по тижнях																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Лекційні заняття	5	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1		
Практичні заняття	57	-	5	4	4	4	4	4	4	-	5	4	4	-	5	5	4		
Самостійна робота студентів (СРС)	28	-	3	3	-	3	-	3	-	3	-	4	-	3	3	-	3		
Види та форми контрольних заходів		коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	МК1	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	МК2	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	ПМК	
Разом годин	90	2	5	8	5	1	5	5	5	3	5	5	5	1	7	5	5		

4семестр

Вид навчальної роботи	Години в семестрі	Розподіл годин по тижнях																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекційні заняття	5	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	
Практичні заняття	57	-	5	4	4	5	-	5	5	4	5	4	4	-	4	4	4	-	
Самостійна робота студентів (СРС)	28	3	-	3	3	-	3	-	-	3	-	3	-	3	3	4	-	-	
Види та форми контрольних заходів		коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	МК1	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	МК2	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	коректування, підведення підсумків	ПМК
Разом годин	90	2	5	8	5	4	1	5	5	7	5	5	-	2	5	7	5	-	

ЛІТЕРАТУРА

1. Архипенко О. Теоретичні нотатки Хроніка 2000 р.
2. Анисимов Н.Н. Основы рисования: Учебное пособие для вузов- М. Стройиздат 1974.
3. Анисимов Н.Н. Основы учебного академического рисунка М. 2011.
4. Босічук М. Д. Думки про мистецтво. Живописна Україна. 1992.
5. Бучинський С.Л. Основы грамоты і образотворчого мистецтва. Київ: Вища школа 2002.
6. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основы образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
7. Корольов В.А. Учебный рисунок М.1981.
8. Кулебакин Г.И. Рисунок и основы композиции.
9. Перепада В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі Львів 2003.
10. Тихонов С.В. Рисунок: Учебное пособие для вузов С.В. Тихонов.
11. Могилевцев В.А. Основы рисунка: учений пособник СПб 2007.
12. Могилевцев В.А. Наброски и учений рисунок. СПб 2009.
13. Шмагало Р. Митодика викладання рисунку в навчальних закладах Галичини другої половини ХІХ-початку ХХ століття Львів 2001 р.

14. Федоров М.В. Рисунок и перспектива., М., 1960.

Шембель Л.Ф. Основы рисунка: Учебник для профессиональных учебных заведений. – М: Вишшая школа 1994.